

Ústav světových dějin

Oponentský posudek dizertační práce

Mgr. Vlasta Čiháková Noshirová, Mitsuko Coudenhove-Kalergi a vznik Panevropy, Ústav Dálného východu, Filozofická fakulta v Praze, Praha 2013, 145 stran rkp. + přílohy.

Mgr. Vlasta Čiháková Noshirová odevzdala přepracovanou dizertační práci. Oproti předchozí verzi doznala dizertační práce značných změn, které rozhodně kvalitu předkládaného díla zlepšily. Čiháková Noshirová se ve své dizertační práci rozhodla analyzovat osobnost Mitsuko Coudenhove-Kalergi a její vliv na vznik Panevropy, konkrétně „rekonstruovat skutečný životní příběh Japonky Mitsuko Aoyama... a zařadit jej do kontextu moderních kulturních dějin a vývoje mezinárodních vztahů mezi Evropou a Japonskem.“ (s. 13). Jedná se o velmi zajímavou osobu, která se na přelomu 19. a 20. století provdala za rakousko-uherského velvyslance v Japonsku Heinricha Coudenhove-Kalergiho a většinu života strávila v Evropě – nejprve na území dnešní České republiky (na zámku v Poběžovicích) a později ve Vídni. Působení Mitsuko Coudenhove-Kalergi bylo dlouhou dobu zastíněno činností jejího syna Richarda, zakladatele panevropského hnutí v meziválečné době, a proto podrobnější analýza přináší řadu zajímavých informací.

Práce je rozdělena do tří kapitol (kromě úvodu). V první kapitole zasadila Mgr. Vlasta Čiháková Noshirová své téma do širších kulturních souvislostí. Jedná se o velmi přínosnou kapitolu, v níž je analyzován vztah Mitsuko Coudenhove-Kalergi k náboženství a jak se jeho vliv projevil při výchově syna Richarda. Podle autorky Richard Coudenhove-Kalergi „chápal náboženskou víru s větším generačním odstupem a tolerancí, a s ideálem soužití lidí v míru,

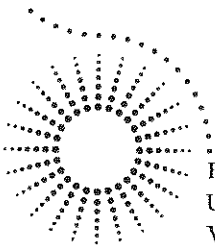
Ústav světových dějin

nacionální a rasové snášenlivosti, duchovní svobodě a pokroku vzdělávání – v tom viděl budoucnost Evropy.“ (s. 33).

Ve druhé kapitole pak autorka zasadila osudy rodiny do širšího historického kontextu. Pokusila se o rekonstrukci životních osudů rodiny Mitsuko na pozadí proměny japonské společnosti v období Meidži. Pro hlubší pochopení tématu a postavy Mitsuko jsou podle mého názoru důležité podkapitoly „Asimilace žen v Japonsku po sňatku s cizincem“ a „Mitsumi Aoyama a její proměna v hraběnku Coudenhove-Kalergi“. V další části Čiháková Noshirová analyzuje rodinu Heinricha Coudenhove-Kalergiho. Poslední část je pak věnována dětem hraběnky Mitsuko a vzniku Panevropy v rovině moderních kulturních dějin. Třetí kapitola má být zhodnocením tématu, autorka zde hledá vliv „japonské duše“ a náboženství na Richarda Coudenhove-Calergiho.

I když se jedná o hodně přepracovanou verzi první práce, k níž jsem psal posudek, musím uvést některé důležité nedostatky, které se nacházejí i ve druhé verzi. Předně autorka v úvodu píše, že pracovala s archivním materiálem ze Státního památkového ústavu v Plzni (pobočka Klatovy), z archivu Okresního úřadu v Domažlicích a ze zámku v Horšovském Týně. Z práce ani ze seznamu literatury však není úplně jasné, s jakými konkrétními fondy pracovala.

Stejně tak si nemyslím (a považuji to za další významný nedostatek), že by v dizertační práci měla autorka vycházet z údajů ve Wikipedii nebo z populárně naučné literatury či z encyklopedií. Na některých místech (i když v menší míře než v první verzi práce) chybí rovněž zdroje, z nichž autorka čerpala, čtenář si tak naprosto nemůže ověřit správnost faktografie. Další vadou je podle mého názoru nedostatek prací, které by se

Ústav světových dějin

věnovaly mezinárodním vztahům v meziválečné době. Především se jedná o zahraniční literaturu k této problematice.

I přes výše zmíněné nedostatky, které by se neměly v dizertační práci objevovat, a po důkladném zvážení si myslím, že práce Mgr. Vlasty Čihákové Noshirové ještě splňuje nároky kladené na tento typ práce. Proto ji **doporučuji** k obhajobě.

V Praze 10. srpna 2013

PhDr. Jaromír Soukup, Ph.D.

Ústav světových dějin FF UK v Praze